

Wymagania edukacyjne. Klasa 3. Zakres podstawowy. Nowa edycja

Tematy 1.–41.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU					
1. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego; podaje przykłady łamania konstytucji przez cara; pokazuje na mapie granice Królestwa Polskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa Polskiego; wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele; wymienia przykładowe osiągnięcia gospodarcze Królestwa Polskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter; przedstawia cele polityki gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.; wyjaśnia, kim byli kaliszanie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego-Lubeckiego zostały zrealizowane; porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.; porównuje działalność opozycji legalnej i nielegalnej w Królestwie Polskim 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją
2. Powstanie listopadowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; wymienia przywódców powstania listopadowego; wymienia represje Mikołaja I skierowane przeciwko powstańcom listopadowym 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powstania listopadowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji samodzielności Królestwa Polskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską; ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym
3. Polacy na emigracji i pod trzema zaborami (1831–1846)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia program Gromad Ludu Polskiego

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
				celująca
	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.; wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją; wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym; wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację w trzech zaborach po powstaniu listopadowym; przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus; charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym
4. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> lokalizuje w czasie i przestrzeni rabację galicyjską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia okoliczności wybuchu rabacji galicyjskiej (powstanie krakowskie); pokazuje na mapie rejon objęty rabacją galicyjską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki rabacji galicyjskiej <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego
5. Kultura polska w I. połowie XIX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.; wymienia głównych twórców emigracyjnych i ich dzieła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieniu w rozwoju oświaty; wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami; wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury; przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieniu w rozwoju kultury i nauki; wyjaśnia, jak klęska powstania listopadowego wpłynęła na kulturę polską; przedstawia rolę emigracji polistopadowej w rozwoju kultury polskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury polskiej; porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej; przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
II. EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU				
6. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji przemysłowej” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi; ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką i życiem codziennym ludzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia
7. Przemiany obyczajowe i rozwój kultury masowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w. definiuje pojęcie: kultura masowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w., wskazuje, które z nich były zupełnie nowe; ocenia, czy sport można zaliczyć do kultury masowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w. charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyлюдzkie; wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznowionych w końcu XIX w.
8. Demokratyzacja życia politycznego. Ideologie i ruchy polityczne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w prawie wyborczym w krajach europejskich w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się ideologii nacjonalistycznej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co rozumiano wówczas przez powszechne prawo wyborcze; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różniła się sufrażystki od sufrażetek;

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia terminy: emancypacja kobiet, sufrażystki; wymienia główne założenia ideologii nacjonalistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między emancypantkami a sufrażystkami; wymienia główne założenia społecznej nauki Kościoła; wyjaśnia pojęcie: syjonizm 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje nurty w ideologii socjalistycznej i wymienia ich przedstawicieli; wymienia metody walki kobiet o prawa wyborcze 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek społeczeństw do walki kobiet o prawa wyborcze; przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX w.
9. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w.; wymienia główne etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.; pokazuje na mapie przebieg procesu jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch; przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec; wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.; przedstawia okoliczności powstania Austro-Węgier; uzasadnia, odwołując się do postanowień konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, że było ono federacją 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”; przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II
10. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w XIX w.; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej; wymienia strony walczące w wojnie secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.; pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane do Stanów Zjednoczonych; wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, segregacja rasowa, secesja 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.; porównuje gospodarkę stanów północnych i południowych; wymienia bitwy z okresu wojny secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej; charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych
11. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji	<ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch); 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium i podaje przykłady terytoriów zależnych o takim statusie; 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV–XVI w. oraz w II połowie XIX w.; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała polityka otwartych drzwi, która miała być prowadzona w Chinach;

Ocena					
Temat lekcji	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary zajęte przez Japonię na przełomie XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; przedstawia przyczyny i skutki wojny japońsko-rosyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tereny kolonii, które w okresie od XV–XIX w. przeszły pod władzę innego państwa; wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; ocenia rolę mocarstw europejskich w rozwoju terenów afrykańskich i azjatyckich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone były zwolennikiem tej polityki
12. Polityka międzynarodowa u schyłku XIX i na początku XX w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku; wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójporozumienia; przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.; wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.; ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro-Węgier oraz rozpadem Imperium Osmańskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rywalizację Rosji, Wielkiej Brytanii i Niemiec na terenie Persji i jej wpływ na kształtowanie się trójporozumienia
III. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU					
13. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania styczniowego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację w Rosji i połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność pozapolityczną Andrzeja Zamoyskiego i Leopolda Kronenberga

Ocena				
Temat lekcji	Ocena			celująca
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	
	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni; Wyjaśnia termin: odwilż posewastopolska 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim; formuluje cel reform Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje możliwości działania Polaków w Królestwie Polskim w czasie odwilży posewastopolskiej; wymienia organizacje i instytucje polskie, które powstały i działały w ramach odwilży posewastopolskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy Aleksander Wielopolski miał szansę na uzyskanie poparcia Polaków dla swojej działalności
14. Powstanie styczniowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rejon największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie; wymienia dowódców powstania styczniowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia postanowienia dekretów właszczeniowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego; przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania; wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego; wyjaśnia, jaki cel miało wydanie przez powstańców dekretów uwłaszczeniowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych; wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw zachodnich wobec powstania styczniowego; porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej; wyjaśnia, do jakiej idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku)
15. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele i działalność Komisji Kolonizacyjnej i Hakaty; wymienia polskie organy władzy Galicji powstałe w ramach autonomii; wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy w Galicji w ramach autonomii; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze rosyjskim; wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu; przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych zaborach w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w Królestwie Polskim w II połowie XIX w.; formuluje cele polityki władz pruskich (niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Goltuchowskiego; wyjaśnia, dlaczego Agenor Goltuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań

Ocena					
Temat lekcji	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe grupy społeczne, które pojawiły się w społeczeństwie polskim w XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Polaków, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację Polaków w zaborze austriackim z sytuacją Polaków w zborze pruskim i rosyjskim; porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborem w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konflikty społeczno-narodowościowe na terenie Galicji w II połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na przemiany w społeczeństwie polskim w II połowie XIX w. 	
16. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje program warszawskich pozytywistów; wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową; wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; przedstawia programy ruchów ludowego i narodowego oraz przykłady ich realizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.; wyjaśnia, na czym polegał trójjakoizm; wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie; wyjaśnia, co spowodowało zmianę nazwy Stronnictwa Ludowego na Polskie Stronnictwo Ludowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.
17. Rewolucja 1905–1906 w Królestwie Polskim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji; wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty; charakteryzuje działalność orientacji proaustriackiej – niepodległościowej przed I wojną światową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905–1907 wpłynęły na sytuację w Królestwie Polskim; ocenia trwałość zmian, które zaszły w Rosji i w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	
18. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnych zaborów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano Polskimi Atenami 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich
IV. POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY					
19. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914–1916	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim z lat 1914–1916; wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; uzasadnia, że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; wyjaśnia, jak wojna wpływała na życie codzienne ludności 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne; wyjaśnia rolę kolonii i ich mieszkańców w czasie I wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej
20. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia dekrety wprowadzone przez władze bolszewickie; wyjaśnia, co to była Czecha; przedstawia zasady komunizmu wojennego; wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej; wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa); 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
21. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; • wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia; • wymienia przykładowe działania Legionów Polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego; • przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; • wyjaśnia, co to była Błękitna Armia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie narodów do samostanowienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie Aktu 5 listopada dla odzyskania przez Polskę niepodległości; • charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; • wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; • przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; • wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele; • wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914–1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie
22. Koniec Wielkiej Wojny. Odzyskanie niepodległości przez Polskę	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia pokoju brzeskiego; • przedstawia proces kształtowania się władz centralnych odrodzonej Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego udział Stanów Zjednoczonych w wojnie był ważny dla państw ententy; • przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Niemiec oraz Austro-Węgier jesienią 1918 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy; • wyjaśnia, dlaczego Rosja bolszewicka zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego; • charakteryzuje trudności gospodarce Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; • przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; • przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914–1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; • wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele; • wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie narodów do samostanowienia

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	
V. EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
23. Ukształtowanie się systemu wersalskiego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego; wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów; pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: ład wersalski, ład waszyngtoński; wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary plebiscytowe po I wojnie światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów; przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych; wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi; przedstawia problemy mniejszości narodowych; charakteryzuje mocne i słabe strony Ligi Narodów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwyciężskich; ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje; pokazuje na mapie straty terytorialne państw centralnych (poza Niemcami) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> interpretuje karykaturę ze strony 256 w podręczniku, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej; wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego
	24. Świat po Wielkiej Wojnie. Wielki kryzys gospodarczy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej; przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przykładowe sposoby przezwyciężania wielkiego kryzysu gospodarczego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii; wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii; porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpańskiej i jej konsekwencje po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
25. Narodziny faszystów we Włoszech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii faszystowskiej; przedstawia proces przejęcia władzy przez Mussoliniego; pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej; wymienia organy władzy w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje; przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego; wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem katolickim; wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich; uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego
26. System nazistowski w Niemczech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii nazistowskiej; przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza; przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia układu w Locarno; wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy; wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej; przedstawia walkę o władzę w tonie NSDAP; przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych; charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi; charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy; wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy
27. Państwo sowieckie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej; wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzono zmiany w polityce gospodarczej państwa; wymienia postanowienia układu w Rapallo; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje układu w Rapallo; wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	
	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady działań propagandowych w ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy socrealizmu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę propagandy w ZSRS i środki przez nią stosowane 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; wyjaśnia rolę Kominternu w polityce zagranicznej ZSRS 	celująca
28. Świat na drodze ku wojnie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie wzrost terytorialny III Rzeszy; wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio; wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy; wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym–Berlin–Tokio 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego; wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii; wyjaśnia znaczenie paktu Ribbentrop–Mołotow 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii; przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce 	
29. Nauka i kultura w okresie międzywojennym	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym; wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym; przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury; przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia międzywojennego oraz ich twórców; wymienia przykładowych naukowców dwudziestolecia międzywojennego i dziedziny nauki, którymi się zajmowali 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; charakteryzuje twórczość kompozytorską w dwudziestoleciu międzywojennym 	
				Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności 	

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
VI. POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM				
30. Walka o granice odrodzonej Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; wyjaśnia termin: orlęta lwowskie; przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej; pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej; wymienia postanowienia pokoju ryskiego; wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej; przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej; wymienia przyczyny konfliktu polsko-ukraińskiego w Galicji Wschodniej; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granicy z Niemcami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku; charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały
31. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918–1926)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; wymienia pierwszych Prezydentów II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia małej konstytucji; przedstawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej; wyjaśnia, jakie były trudności przy formowaniu rządu w okresie Sejmu I kadencji i jakie były tego skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania
32. Rządy sanacji w Polsce (1926–1939)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki zamachu majowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego w 1926 r.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta;

Temat lekcji	Ocena				celująca
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia uprawnienia prezydenta, które wznocniły jego władzę na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w polityce ustrojowej sejmiku i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, co to był Centrolew; charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec przeciwników politycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; przedstawia politykę Prezydenta Ignacego Mościckiego po śmierci Józefa Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji; ocenia politykę Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym; charakteryzuje oboz sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno-Piasta wpłynęło na wybuch przewrotu majowego
33. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczypospolitą; charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej; wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową); charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; charakteryzuje sytuację mniejszości niemieckiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego; charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej; ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych (poza mniejszością żydowską) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady wyborów różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny; wyjaśnia, jakie mogły być przyczyny i konsekwencje takiego zjawiska
34. Przemiany gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B; pokazuje na mapie najważniejsze ośrodki gospodarcze II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej; wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce; 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ Prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu

Ocena					
Temat lekcji	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
35. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki; wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu międzywojennym 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego i przypisuje im do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie; charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego; przedstawia rozwój sportu w II Rzeczypospolitej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego; wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł kultury; przedstawia twórczość kompozytorską w II Rzeczypospolitej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski
36. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym; przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu międzywojennym 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy
VII. II WOJNA ŚWIATOWA					
37. Wojna obronna Polski w 1939 r.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele ataku Niemiec i ZSRG na Polskę; przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.;

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>
38. Działania wojenne w latach 1939–1941	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; charakteryzuje etapy bitwy o Anglę; wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej
39. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów okupowanych w swoją politykę wobec ludności żydowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czełnicy, ustasze i komuniści; wyjaśnia przyczyny różnic między nimi

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
40. Wielka koalicja i przelotom na frontach	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i>; wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu Benito Mussoliniego
	41. Zakończenie II wojny światowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej; wymienia postanowienia konferencji w Jaltie dotyczące Niemiec 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec; wymienia skutki II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; wymienia postanowienia konferencji w Jaltie; przedstawia bilans II wojny światowej